

Ára 1200 korona

HAJDUFÖLD

1924. év június 18.

PÉNTEK

Debreczen, VI. évf. (134.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

NELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 30000 K
EGYES SZÁM ÁRA 1200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

A szolidaritás

(In) A halálos ágyán vonagló magyar faj lelki életének elszikkadt talajába öt éve próbálja elültetni termékenyítő magvát a szolidaritás. Ez az agyoncsépezt szó lassanként olvassa a jelszavak kavargó áradatában és szanaszéthulló magyarságunk ennek a szónak jelszavával távolodik el egymástól ezerfelé idegen világnézetek divergens útjain.

Faji szolidaritást manapság csak az ifjuság életében látunk, melyet az összetartozás öntudatos ereje egy magasabbrendű lelkiállagá forrasztott össze: a bajtársi egyesületeken kívül hiába keressük a társadalmi élet bármilyen megnyilatkozásában is a társaskörök és kártyabarlangok helyiségein kívül...

A faji szolidaritásnak követésre méltó példáját láttuk a napokban két színlelőadáson. Egy zsidószármazású művész, aki kivételesen aszszimilálódott a fajhoz, két estén keresztül szerepelt színházunkban, melyet a sokat emlegetett faji szolidaritás jegyében színiállig megtöltött a zsidó közönség. A művész már régóta magyar lett nemcsak a játékában, hanem lelkiállagában is és a zsidóság még ilyen állapotában is szolidarisnak érezi vele magát. Hol van a magyar társadalom akkor, amikor egy magyar tehetség felkarolásáról vagy egy magyar testvérnek megvédelmezéséről van szó?

Még azok a nagyszólamu vezérfiaink is, akik a szolidaritás jelszavával indították fajunkat nemzetépítő harcra, egymásután felejtik el a hirdetett jelszó realis igazságát, ami által az eltaszított ellenség annál könnyebben éri el a maga célját.

Igy van ez politikában és társadalmi életben egyaránt. A szolidaritás jelszava úgy röpököd felettünk, mint egy színesen világító rakéta a magyar faj szanalásának tűzijátékos éjszakájában: magasra lobban, szikrakat szór és sötétbe szállik anélkül, hogy fölgyújtaná a lelkeket.

Termékenyítő ereje csupán a magyar ifjuságnak maroknyi hadseregében él és ennek tudata egyetlen biztosíték a feltámadásnak ígéretei között. Ennek a lelkéből indult el hódító útjára a feltámasztó magyar akarat, mely a fiatal szívek mélyében éli öntudatos és elhivatott életét s amelynek apró tüzeit pusztító lángolással olvasztja össze az ifjuságnak fanatikus, nagy szolidaritása.

Leégett az oláh pénzügyminiszterium palotája

Titokzatos gyujtogatások Oláhországban

(A Hajdúföld kolozsvári tudósítójától.) Hétfőn, június 10-én hajnalban ismeretlen tettesek fölgyújtották a bukaresti oláh pénzügyminiszterium palotáját. A tüzet a kivonult tűzoltóság csak délután tudta lokalizálni, amikor már

a palota csaknem teljesen leégett.

A tüzet, mely Bukarestben óriási megdöbbenést keltett, az oláh lapok

közlései szerint megmérhetetlen károkat okozott, emberéletben azonban nem esett kár. Hétfőn és kedden még löbb oláhországi városban fordult elő hasonló tüzeset.

Az olák rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek földeítésére. A hivatalos bukaresti körök véleménye szerint a tüzet ugyanaz a szervezet követte el, mely a löszerraktárakat is fölrobbantotta.

A tisztviselők aranyparitások fizetése

Milyenek lesznek az aranyalapon megállapított illetmények

Budapestről jelentik: Mint már megírtuk, a kormány a tisztviselők aranyalapon rendezett fizetésére vonatkozó rendeletet június 28-án fog megjelenni. A tervezet szerint, amely alapjául szolgált a fizetési rendezési tárgyalásoknak a tisztviselők illetménye

a következő lenne, havonta aranykoronákban:

XI. fiz. osztályban 74—78—82, X. fiz. oszt. 86—90—95, IX. fiz. oszt. 100—110—120, VIII. fiz. oszt. 130—140—150, VII. fiz. oszt. 175—

185—200, VI. fiz. oszt. 220—250—880, V. fiz. oszt. 300—330, IV. fiz. oszt. 360—400, III. fiz. oszt. 450, II. fiz. oszt. 500, I. fiz. oszt. 600 aranykorona.

Ezekhez az illetményekhez jönne a családi pótlék,

mely a következő lenne: Az ugynevezett IV. csoportban, vagyis a magasabb fizetési osztályokban havi 7 aranykorona, a III. csoportban havi 8, a II. csoportban 9, az I. csoportban a kisebb tisztviselőknél havi 10 aranykorona családtagonként.

Elfogadták az ipari javaslatot

A nemzetgyűlés a kisipar megvédéséért

A nemzetgyűlés mai ülését tizenegy órakor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök.

Az elnöki bejelentések után Temesváry Imre, a pénzügyi bizottság előadója betérjeszti a bizottság jelentését a felhatalmazási törvényjavaslatról. A javaslatra a Ház kimondja a sürgősséget. A vámtarifa-javaslatot harmadszori olvasásban is elfogadják.

Ezután a napirend szerint áttértek

az Iparosok Országos Központi Szövetkezetére

vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására.

Rácz János: Határozati javaslatot terjeszt be, hogy utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt egy házi ipari központ alakítására, amely a mezőgazdasági munkásokat háziipari tanfolyamokon tanítaná.

Rupert Rezső: Nem helyesli, hogy az Iparosok Országos Szövetkezeté nem lesz autonóm szervezet, mert hiszen az államnak biztosítja benne a hegemoniát.

Hegyesfalmy Lajos: Kijelenti, hogy a kisiparosság nagy küzdelmet folytat a nagyipar ellen. Ebben a küzdelemben rendszerint a rövideb-

bet húzza. Ezért kell támogatásban részesíteni. Ez a törvényjavaslat

lehetővé teszi, hogy a szövetkezet köteleibe tartozó kisiparosokat segítsék.

Kidrik Ferenc: A kartellek teljesen tönkreteszik a kisipart. A malomipar és a takácsipar már teljesen elpusztult.

Ez a javaslat a kisiparosokat a mindenkori kormány jármába akarja hajtani.

Ezért a javaslatot nem fogadja el. Peidl Gyula: Szakaszonként bírálja a javaslatot és arra a konkluzióra jut, hogy a javaslat

nem segít semmit sem a kisiparosok helyzetén

és ezért nem fogadja el.

A következő szónok Szabó Imre. A javaslatot nem fogadja el.

Több szónok nem volt feliratkozva, elnök a vitát bezárta.

Ezután

a Ház a javaslatot általánosságban elfogadja.

Áttérnek a részletes tárgyalásra. Az első szakaszról Reisinger Ferenc, a második szakaszhoz Farkas István nyújt be módosítást, amit azonban elvetnek.

Az ülés két órakor véget ért.

Az albán felkelők diadala

Tiránból jelentik: Az albán nacionalistáknak a kormánnyal hónapok óta folytatott harca szerdán este végre eldőlt a nacionalisták javára. A régi kormány hiveivel külföldre menekült.

Tirana zászlódszben várja a csapatok élén bevonuló felkelő vezéreket,

akikben az ország megmentőjét látják. Az országban a nyugalom teljes mértékben helyreállt.

Albániában ma már csupán Achmed bég és néhány társa tanúsítanak gyenge ellenállást Dibra környékén, azonban a helyzetük teljesen reménytelen.

Mint Podgoricából jelentik: Redzseb Salya ellen vívott harcban Gilyara őrnagy, a kormány csapatok parancsnoka is elesett.

Vass József a nemzeti egységről

A katolikus írók és hírlapírók vacsorája

Budapest, június 12. A Katolikus Írók és Hírlapírók Országos Pázmány Egyesülete csütörtökön este vacsorára hívta össze tagjait, hogy áldozzanak Pázmány emlékezetének. A Párty Sándor néhai székesi püspök adományozta művészi Pázmány-serleggel dr Vass József népjóléti miniszter mondotta az ünnepi beszédet.

A feladat, amelyet Pázmány megoldani iparkodott, majdnem vonásról vonásra megdöbbenően azonos a miénkkel. Nincs meg a haza területi egysége, nincs meg a nemzet egysége, sőt nincs meg a magyar társadalom kívánatos egysége sem, amelynek helyén gyűlöletig menő feszültségeket kell látunk.

Ily körülmények között a magyar katolikus írók és hírlapírók célkitűzése nem lehet más, mint volt Pázmánynak: egységet teremteni a nemzeti élet nyilvándulásának főbb irányain.

Mi nem harcolunk protestáns testvéreink ellen,

hanem velük együtt akarjuk harcunkat és igyekezetünket a magyar jövő felé fordítani. Harcolunk a magyar nemzet igazságáért, a politikai és társadalmi értelemben vett keresztyén gondolat egységéért. A nép értetlenül áll e gomolygó vezértömeg előtt és világosságot vár és sürgöt. Ezért kell Pázmány hitével és kitartásával pótolnunk nekünk íróknak szakadatlanul a keresztyén magyar nemzeti társadalmi, politikai és gazdasági erők összefogását és minden velünk együtt tenni akaró erők egybesimulását.

Zsidóellenes tüntetések Kolozsváron

Kolozsvárról jelentik: Erdélyben visszatartatlanul terjed az antiszemitizmus és minduntalan kirobban. Legutóbb

rendőri asszisztencia mellett verték el a középiskolák növendékei a New York kávéház zsidó vendégeit. Glasner rabbi és feleségét pedig az elb leányintézet növendékei dobálták meg kövekkel az intézet ablakából. Valamennyi középiskola növendéke nagy antiszemita tüntetést rendezett, amit a tanárok vezettek.

Ungárd Béla ezredes vitézzé avatása

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni 3. népfelkelő gyalogezred kiváló parancsnokát, öthalmi Ungárd Béla ezredesét, értesülésünk szerint június 15-én délelőtt fél 10 órakor fogják Budapesten vitézzé avatni. Volt debreceni előjárói, bajtársai s ezrede bizonyára azzal az örömmel fogadják a hírt, mely minden igaz ember lelkét elönti, ha valódi érdeme elismerését látja.

Ungárd Béla a háború kezdetén a 3. népfelkelő ezred I. zászlóalját vezette, később pedig az egész ezred parancsnoka lett s a Mackensen-féle balkáni offenzívában ép oly kitűnő eredménnyel működött a vezetése alatt álló zászlóalj, mint az orosz harctéren, a Stochod mellett, vagy az olasz háború megpróbáltatásai közepett, egészen az összeomlásig.

A kiváló katoná magán is három ízben sebesült meg a küzdelmek alatt s bátor magatartásáért, valamint ezrede eredményes vezetéséért számos kitüntetését kapott. Vitézzé avatásának örömeiből s dícsőségéből fény hull Debrecenre is, melynek fiait annyi dícsőség örömeiben részeltette az a körülmény, hogy a vitész Ungárd Béla vezetése alatt küzdhettek végig a nagy háborút.

A városi múzeum gyarapodása

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város múzeuma a debreceni közönség nagy és lelkes áldozatkészsége folytán a múlt hónapban számos értékes tárggyal gyarapodott. Az érem- és régiséggyűjtés a következő ajándékokat kapta: Darvassy Sándortól 20 db különféle osztrák, magyar, olasz, oláh pénzjegyet. Falusy Sándor zsákai ref. lelkész-től östulok szarvakat. Vitész Csánky Adorjántól 9 db világháborús emléket, katonai felszerelési tárgyakat. Hanner Miklós tanuló: Lucius Verus ezüst dénárát. Hegedüs Károlytól: nagy karneol mentegombot, melyet Kölcsey Ferenc viselt. Kémeri Mikó Gyulától a városi téglagyárban talált népvándorláskori malomkövet. Szeghalmi Gyulától szeghalmi őstelepről való 14 db kőkori agyag- és csontleletet s egy zsugorított csontvázzal fényképlemezét. Szabó Sándortól (Olajútó-telep) ezüsttel kivert agyu kováspisztolyt. Popp Gyula tanuló: szép kővést. (Baldogfalvai lelet.) Pomogács Lajostól III. István rézpénzét. Tikos Béla érdemérméktől: a Nagyerdőn, Apafján és Monostoron talált különböző vas régiségeket: kováspuskát, rézveretű kováspisztolyt, középkori sarkantyukat, puskát, szekercét. Varga László banktisztviselő kőfejszét, (somai lelet). A városi tanács 50 db városi okmánybélyeget.

A próbaszavazásnál Painlevé kapott többséget

A francia köztársasági elnök megválasztása

Párisból jelentik: A francia köztársaság elnökének megválasztására — mint már jeleztük — pénteken délután ül össze a kongressus Versaillesben.

A pártoknak mai előzetes szavazásában, amelyet a köztársasági elnökre való jelölés ügyében rendeztek, 475 képviselő és szenátor vett

részt. A szavazás eredménye a következő:

A Kamara elnöke Painlevé 302, a szenátus elnöke Doumergue 149, Poincaré 1 szavazatot kapott. 19 szavazólap üres.

A köztársasági elnöknek megválasztása után megalakult az új kormány is melynek elnöke Herriot lesz.

Tőzsdét akarnak felállítani Debrecenben

Ismét előtérbe került a tőzsde felállításának terve

(A Hajdúföld tudósítójától.) Mint a Hajdúföld értesül, ismét előtérbe került az a terv, hogy

Debrecenben áru- és értéktőzsdét állítsanak fel

és hír szerint már ősszel a pénzügyi körök részéről nagyobb szabású akció fog megindulni a debreceni értéktőzsde felállítására irányban.

A debreceni tőzsde működési köré

kiterjedne a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara egész területére, tehát keleten egész Kisvárdáig, nyugaton pedig Szolnokig. Ezen a területen legalább

40-50 részvénytársaság papírjában lehetne nagyobb üzlet.

Az árutőzsdén viszont a tiszavideki buzában számítanak nagyobb üzletre.

A debreceni Patronage Egyesület gyermeknapja

A június 15-iki ünnepek sorrendje

(A Hajdúföld tudósítójától.) Vasárnap, június 15-én tartja a Debreceni Patronage Egyesület szokásos évi gyermeknap gyűjtését a Debrecenben élő szétlánytalan gyermekek feisegélyezésére céljából.

A június 12-én megtartott értekezlet a gyermeknap programját a következőképpen állapította meg: Vasárnap reggel 7 órakor zenés ébresztő a város főutonalain.

Gyűjtés a sátrokban

Reggel 9 órától délután 2 óráig a Fő utcán felállított sátrokban virág, sör, likőrök, kifli, pogácsa és más sütemények árúsítása és perselygyűjtés. A sátraknál Magyarai és Kiss Béla zenekari hangversenynek. A következő helyen lesznek sátrak felállítva: Kaszinó előtt Fráter Erzsébet urnó vezetésével, Passage előtt Sass Béláné vezetésével, a Kistemplom előtt Szabó Gusztávné vezetésével, a főposta előtt Zoltán Ödönne vezetésével, a Bika előtt Nagy Endréné vezetésével, a MANSZ iparos asszonyai, a városháza előtt a színészek sátora Halassy Mariska vezetésével.

A „Hangya” Magyarország legnagyobb kereskedelmi vállalata

A Hangya szövetkezet központjának közgyűlése

Budapestről jelentik: Csütörtökön délelőtt 11 órakor tartotta meg a Hangya XXV. évi rendes közgyűlést. Az ünnepélyes alkalomból a szövetkezet ülésterme zsúfolásig megtelt díszes közönséggel. A keresztény társadalom politikai és gazdasági előkelőségein kívül a budapesti és vidéki szövetkezetek képviselői nagy számban jelentek meg a Hangya közgyűlésén.

A jubiláris közgyűlést Desseffy Emil nyitotta meg, majd Balegh Elemér a szövetkezet vezérigazgatója mondotta el a beszámolóját. Rámutatott arra, hogy a Hangya 25 éve keresztül nem tért el arról az ösvényről, amelyet számára altruista alapítói megjelöltek. Huszonnév évtelével megállapítható, hogy

A Hangya Magyarország legnagyobb kereskedelmi vállalata

és egyszersmind egyik legfontosabb gazdasági és kulturális tényezője. — A szövetkezet első negyedszázados jubileumát nem áldomással, hanem további komoly munkával ünnepli meg. Az igazgatóság a

Hangya üzleteredményéből áldozatot kíván hozni a magyar közérdek számára

és elhatározta, hogy a tiszta jövedelemeinek jelentékeny részét jótékonyági és kulturális célokra öhajítja fordítani. (Lelkes taps és éljenzés.)

A nagy tetszéssel fogadott beszámoló után Czobor László előterjesztette a felügyelőbizottság jelentését; a Hangya múlt évi üzleti működésének eredményeként a vásárlási visszatérítéseken és a közérdeku alapítványokon kívül

7359 millió korona tiszta nyereség mutatkozott

Balegh Elemér javasolta, hogy ebből az összegből első sorban az alapszabályszerű jutalékok vonassanak le. A fennmaradó összeg után (6% osztalék fejében) 746.412.390 koronát, üzletrészekbe 987 milliót fizessenek ki, tartalékalpra pedig 4940 millió koronát.

Több kisebb felszólalás után a közgyűlés a Himnusz eléneklésével véget ért.

A máv. filharmonikusok matinéja

(A Hajdúföld tudósítójától.) A kitűnő filharmonikusok, mint már írtuk volt, június 15-én, vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel tartják meg az évadot bezáró nagy hangversenyüket a máv. műhelytelep hatalmas hangversenytermében.

A hangverseny finom ízléssel egybefogadó és magas színvonalat jelző programját egész terjedelmében itt adjuk közre.

A hangverseny műsora:

1. Auber: Nyitány a „Portici néma operából”, Előadja a zenekar. 2. Dohnányi: Rapsodia. Zongorán előadja Szitha Jolán urhölgy. 3. a) Jámeff: Berceuse. b) Grieg: Op. 53. Norvég dalok; 1. Népdal, 2. Havasi pásztorjáték, 3. Tánc. Előadja a zenekar. 4. Chopin: a) Prelude; b) Berceuse. Zongorán előadja Szitha Jolán urhölgy. 5. Mendelssohn: Hazatérés... b) Wagner: Belépő induló a Tannhäuser operából. Előadja a zenekar.

Belépés díjtalan, de szíves adományokat a zenekari alap javára köszönettel fogad és nyugtáz a rendezőség. Belépésre jogosító jegyek a m. kir. államvasutak üzletvezetésénél dr. Reitmayer Rudolf titkarnál válthatók. (Telefon 75.) — A zenekart Ehrlich József vezeti. Pontos megjelenést kér a rendezőség, mert az előadás alatt az ajtók szigorúan be lesznek zárva.

Kirándulás a Bükkbe

(A Hajdúföld tudósítójától.) A ref. főgimn. felső osztályából 24 tanuló 3 tanár: dr. Bessenyei Lajos, Osváth Ödön, dr. Szabó Márton vezetésével a pünkössti ünnepek alatt a Bükk hegységben keresztül hosszabb tanulmányi kirándulást tett. Mult hét péntek délutánján indultak el a hortobágyi vasutvonalon és szerdán este érkeztek vissza Miskolcra — Szerencsen át. Az első nap (ünnepszombatján) egyetlen látóivalja

Eger városa

volt, ahol a liceumot a maga rendkívül értékes gyűjteményével, az érseki katedrális, a várat, benne Dobó és Gárdonyi sírját nézték meg és közben a pompás uszodában is megfürdöttek.

Ünnepe elsőnapján d. e. Szilvásváradra utaztak, ott a ref. egyháztanács ünnepélyesen fogadta őket s utána az egész csapat résztvett a ref. istentiszteleten és urvacsoportosításon. Délután megkezdődött a több napos gyalogtura

keresztül az egész Bükkön.

Első este a Bükk hegység legmagasabb csúcsa, a Bálvány, alatt aludtak az ögróf Fallavicini egyik erdészházának szénapadlásán. Ünnepe másodiknapján a Bálvány megmászása és a Szent-Lélek pálosmonostor romjainak megtekintése után egész Alsó-Hámorig mentek.

A gyönyörű tavat másnap gyalogszerről, majd csónakkal körül, illetve bejárták, kimentek Lilafüredre is, déiben pedig atgyalogoltak Diosgyőr községbe. Itt Mátyásváranak romjait, Maria királynő mogyorófáját tekintették meg s végül Tapolca fürdőn meg is fürdöttek. Az utolsó napon a diosgyőri vasgyárat tanulmányozták alaposan és az esti órákban hazautaztak.

A hosszú turákat pompás kedvvel és könnyedén tette meg a csapat minden tagja. Jól esett nekik, hogy a legtöbb helyen a hagyományos magyar vendégszeretet meglehetősen hűvös volt. De lelküket leginkább fel-emelte a Bükk hegység gyönyörű panorámája, az ottani vidék páratlan szépsége.

A tanulmányi kirándulás előkészítéséért és vezetéséért a legfőbb elismerés Osváth Ödön ref. főgimn. tanárt illeti.

Sikkasztás vádja miatt őrizetbe vették az ötholdas fajbaromfitenyésztőt

**Előleg a ki nem kelt emdeni libákra és kacsákra
Jelentkezzenek a károsultak**

(A Hajdúföld tudósítójától.) Rendkívül nagyarányú sikkasztási bűnügyben kezdte meg most a nyomozást a debreceni államrendőrség. A bűnügy főhőse Pávai György közismert debreceni baromfikereskedő.

A különös apróhirdetés

A közelmúltban különös szövegű apróhirdetések jelentek meg a debreceni napilapokban. A hirdetést Pávai György ötholdas fajbaromfitenyésztő, házinyul, galamb, toll, kis- és nagykereskedő, Debrecen, Tócsás-kert, Szondy-utca 23. szám alatti lakos adta fel.

A hangzatos apróhirdetéseket előadta, hogy igen olcsó árért, kevés pénzért bárkinek fajbaromfit szállít, tojásait kiköltelteti, az aprójóságokat felneveli, kacsát, libát, galambot tenyészt, tollat ad, veszt, tojásért — tyukot ad, veszt stb.

Jönnek a kliensek

A hangzatos, nagy előnyöket ígérő hirdetésnek meg volt az eredménye, mert a közönség köréből százával keresték fel Pávai fajbaromfitenyésztőt, aki a kliensekkel formális szerződést kötött. A Hajdúföld munkatársának alkalmá volt több ilyen szerződést látni. A szerződésben Pávai kötelezi magát, hogy 500 ezer korona lefizetése ellenében ekkor és ekkor ötven darab emdeni fajkacsát, 300 ezer korona ellenében Plymouth tyukokat, ennyi meg ennyi tojásért kis csirkéket szállít, s ha a kliens bizonyos ideig még nála hagyja a csirkéket, vagy kacsákat, minden egyes darab kacsá után 20 leta tollat ad.

Pávai a kliensektől fel is vette a pénzt, de szállítási kötelezettségének nem mindenkiel szemben tett eleget.

Az első feljelentés

A múlt nap az egyik kliens, aki színtén felült a hangzatos ígéreteknek, mikor látta, hogy Pávai a kitűzött időre nem tesz eleget kötelezettségének, jelentést tett a rendőrségnek. Az első károsult Wiedler Leopold volt, de nem sokára követették a többiek is. A rendőrségi sajtókönyvben csütörtökön a következő hivatalos jelentés látott napvilágot: „Az államrendőrség sikkasztás bűnügye miatt eljárást indított Pávai György baromfikereskedő ellen. A rendőrség felhívja azokat, akik bármit, vagy készpénzt adtak át Pávainak, panaszaiak megítéle végett a rendőrség 1. emelet 63. alatt sürgősen jelentkezzenek. Tekintettel a károsultak igen nagy számára, a rendőrség kéri, hogy panaszait, a károsultra pontosan feltüntetve — mennyi pénzt, hány libát adtak át — irásban adják be.

A nyilttér

Pár héttel ezelőtt már rebesgetni kezdtek, hogy a Pávai féle üzletnél nincs minden rendben, mire Pávai az újságokban nyilttéri közleményeket helyezett el, amelyben a gyarmosításokat visszautasította s a közönség további pártfogását kérte. Pávainak a Tócsás-kertben volt a fajtenyésztete, több költségű. Állítólag a közelmúltban súlyos veszteség érte. Közel 300 libája, kacsája pusztult el betegség következtében. Ez is siettetette az összeomlást.

A károsultak száma több százra tehető, tisztviselők, munkások gazdálkodók egyaránt képviselve van-

nak, a kár összegét még hozzávetőleg sem lehet megállapítani, több tízmillióról van szó. A vizsgálat a nagyarányú bűnperben tovább folyik s még érdekes fordulatok várhatók.

Templomhelyet kér a várostól a református és katolikus egyház

A város által kiküldött vegyes bizottság ma tárgyalja a kérelmeket

(A Hajdúföld tudósítójától.) Mint ismeretes, a római katolikus egyház már régebben beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben

**egy létesítendő új templom számára telket kért a Péterfia-
uton**

A tanács jó indulatúlag kezelte az ügyet már csak azért is, mivel nyilvánvaló, hogy 24—25 ezer római katolikus hívőnek a Szent Anna-utcai templom nem elég nagy befogadóképességű. Erdemileg azonban

A debreceni felekezeti iskolákban fenn akarják tartani az ingyenes népoktatást

A ref. egyház 1000 holdas ingyeniskoláztatási alapítványa - A törvényhatóság tiltakozni fog az ingyenes népoktatás megszüntetése miatt

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az egész ország sajtóját megelőzve adott hírt a Hajdúföld róla, hogy a kultuszminiszter a felhatalmazási törvény alapján szeptember elsejétől

megszünteti az ingyenes népoktatást az összes népskolákban

és szeptembertől kezdve minden iskolában 4—15 arany korona tandíjat és 50 aranyfillért kell fizetni. A Debrecenbe beérkezett rendelet szerint ez az intézkedés úgy a felekezeti, mint az állami iskolákra vonatkozott volna.

Utólag a kultuszminiszter azonban úgy módosította a tervezetet, hogy csak a felekezeti iskolákban szünteti meg a népoktatás ingyenességét az állami népskolákban azonban a népoktatás továbbra is ingyenes marad.

A népoktatás ingyenességének a felekezeti iskolákban való megszüntetése

legsúlyosabban Debrecen városát érintette volna

mert hiszen Debrecenben három tanai iskolát kivéve nincsen is állami iskola. — Azonban, mint a Hajdúföld értesül

Debrecenben a felekezeti iskolákban nem fog megszűnni az ingyenes népoktatás,

mert a város még 1868-ban a Mátyai-ut jobboldalán 1000 hold földet adományozott ingyen használatra a református egyháznak azzal a kikötéssel, hogy a ref. egyház iskoláiban állandóan ingyenesnek kell lenni a népoktatásnak.

Nem hirdet leszállított és olcsó árakat,

mert ma már semmi sem olcsó, de mindig legjobb minőségű fűszert, csemegét és saját termésű borokat árusít

CSANAK JÓZSEF K. RT.

fűszer és csemegekereskedése Piac-utca 51. Alapítási év: 1823. Telefon 70.

Pávai őrizetben

Pávai Györgyöt a rendőrségen előállították s délután őrizetbe helyezték. Pávai azzal védekezik, hogy neki most momentán nem kellett a megállapodás értelmében baromfit szállítani. Ezzel szemben okiratok, szerződések bizonyítják, hogy Pávai nem tett eleget baromfi- és tojászállítási kötelezettségének. A rendőrségen jelentkező károsultak száma estére elérte már a harmincat.

a tanács nem döntött, hanem bizottságot küldött ki, melynek az volt a feladata, hogy a templom felépítésére alkalmas helyet kijelölje

Időközben a református egyház is hasonló kérelemmel fordult a városhoz. Most azután a város értekezletet hívott egybe, melyben egy

vegyes bizottság fogja letárgyalni a templomhelyek ügyét.

Az értekezlet holnap, pénteken délután 12 órakor kezdődik a városháza tanácstermében.

Értesüléseik szerint a református egyházzal szemben

a város továbbra is fenntartja azt a kikötést

Azonban a református egyház körében az a felfogás uralkodik, hogy a város által átengedett 1000 hold föld jövedelem nem elegendő ahhoz, hogy a ref. felekezeti iskolákban ingyenes maradjon az oktatás. A háború előtt ugyanis a város még 50.000 arany koronát is adott az ingyenes iskoláztatásra az egyháznak. Ezt az összeget most

ötven millió papirkoronára emelték fel,

de ez természetesen nem áll arányban a békében kapott segély mértékével s így bár nagyon nehéz, hogy az ingyenes oktatást a református iskolákban fenntartani, az egyház minden lehető elkövet, hogy az iskolában az ingyenes oktatás fenntaradjon. Mindenesetre mielőtt a várossal tárgyalásokba bocsátkozna, megvárja még a kultuszminiszter rendelete végleges formába is megjelenjen.

A katolikus iskolákban valószínűleg ingyenes marad az oktatás, mert hiszen a katolikus egyház nagy alapítványából fent tudja tartani az iskoláit Debrecenben.

Az ingyenes népoktatás megszüntetésének kérdése egyébként már valószínűleg

a szombati városi közgyűlést is foglalkoztatni fogja

s hír szerint egy önálló indítvány kapcsán a törvényhatóság tiltakozni fog a népoktatás ingyenességének

megszüntetése ellen.

A népoktatás ingyenessége megszüntetésének kapcsán érdemesnek tartjuk felemlíteni, hogy

**Debrecenben 12788 H júdvár-
megyében pedig 40 096% irni és
olvasni nem tudó 12 éven felüli
egyen van**

s előre látható, hogy ez a szomorú arányszám még csak növekedni fog ha akár egészben, akár részben megszűnik az ingyenes népoktatás.

Ezerkétszáz mázsa gyapju kerül eladásra a debreceni gyapjuaukcióján

Külföldi kereskedők is részt vesznek az árverésen

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, illetve a Gyapjudrvező Rt. megbízásából a Debreceni Közgazdasági Bank és Váltóüzlet Rt. igen intenzíven készülődik a június 30-án délután megtartandó gyapjuárverésre. Épügy, mint tavaly, az idén is a Kereskedelmi Akadémia dísztermében fogják megtartani az árverést és amelyen

több mint 1200 mázsa gyapju fog árverésre kerülni.

A legnagyobb uradalmak, így a báró Vécsey, az Almásy Imre, a tiszacsegei Gábor József-féle gazdaságok 50—100 métermázsás tételeket jelentettek be, de ezenkívül az uradalmi áru jóval több lesz, mint a kizsádaságok gyapjuja. A vásár iránt külföldről is nagy érdeklődés mutatkozik. Számos

ausztriai és csehországi gyár küldi le vásárlóit Debrecenbe,

akik tavaly csupán azért nem tudtak eljönni, mert a németországi gyapjuaukciót is ugyanabban az időben tartották.

Per a képviselőválasztás idejéből Követjelöltek harca a mandátumért

(A Hajdúföld tudósítójától.) Érdekes bűnperrrel foglalkozott a múlt nap a hebrecei kir. ítélőtábla. A vádlott Diószeghy Dezső keleméri földbirtokos volt, aki ellen Putnoky Mór egypárti nemzetgyűlési képviselő indított pert. Ugyanis 1921-ben a képviselőválasztások idején heves harc folyt Diószeghy és Putnoky között. Diószeghy a választási harc idején egy levelet publikált, amely Putnoky Móréről olyanokat tartalmazott, hogy

két hónapig főispánja volt a hazaáruló októberi forradalmi vörös kormányának,

hogy követője Jászi Oszkárnak, aki eladta az országot a cseheknek, oláhoknak, nyilvánosan is elárulta a hazát. Tudta, hogy Pogány-Schvartz gyilkolta meg Tiszát, tagja volt a katonatanácsnak, stb.

A miskolci kir. törvényszék Diószeghyt, aki azzal védekezett, hogy nem akarta a levéllel sérteni Putnokit s a mástól kapott levél tartalmával nem is azonosítja magát —

egymillió korona pénzbüntetésre ítélte.

Felebezés folytán a per a debreceni kir. ítélőtáblához került, amelynek Oldh Miklós elnöke alatt működő felebbviteli büntetőtanácsa egymillió 700 ezer korona pénzbüntetésre marasztalta el. Végző fokán a Kuria fog dönteni.

HIRDESSEN A HAJDUFÖLDEN!

HIREK

1924 június 13. (Péntek)
Prot.: Tóbiás. Kath.: Pád. A.

1846 Horváth István magyar történetíró halála Budapesten.

313 Nagy Konstantin császár milánói edictumával a keresztény vallást a római birodalom uralkodó vallásává teszi.

Időjárás: Hazánkban eső seholsem volt, a hőmérséklet kissé emelkedett 25—27 C fok között váltakozik.

Időjárás: Zivataros esők várhatók, később hűvös idő valószínű.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig, d. u. 3—7-ig.

Csokonai-színház este 8 órakor Gyerebe rózsám, D bérlet.

Vigszínház: Menekülés a csók elől, Uránia; János vitéz.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Egyszarvu, Muraközy, Magyar Korona, Nádor, Csokonai Arany János.

— Debrecen város közgyűlése.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága június 14-én, szombaton délelőtt 9 órai kezdettel rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozatán több fontos ügy szerepel. Így például ezen a közgyűlésen fogják tárgyalni a köztetető, valamint a Csokonai-színház szubvenciójának ügyét is.

— Csóka Sámuel főgyűző szabadsága. Csóka Sámuel polgármester helyettes főgyűző csütörtökön megkezdte nyári szabadságát. Távolléte alatt a főgyűzői ügyosztályt dr. Szabó Elek tb. tanácsnok és dr. Való Antal algyűző fogják vezetni.

— Rendkívüli vármegyei közgyűlés. Mint a Hajdúföld értesül, Hajdúvármegye június végén valószínűleg 28-án fontos tárgysorozattal rendkívüli közgyűlést tart.

— A pincér tanonciskola vizsgálja. A debreceni pincér tanonciskola június 14-én, szombaton délután 4 órakor az iskola Miklós-utca 3. sz. alatti emeleti helyiségében tartja vizsgáját. — Érdeklődőket szívesen látnak.

— Újítások a haditechnika terén. Ezen a címen tart előadást június 15-én délelőtt 4 órakor a római katolikus főgimnázium tornatermében dr. Széll Kálmán orvos. — Tiszteket és érdeklődőket szívesen látnak.

— A református felsőbb leánynevelő-intézet évrázója. A református felsőbb leánynevelő-intézet az iskolai évet június 14-én, szombaton délelőtt 10 órakor a Kossuth-utcai templomban tartandó istentisztelettel zárja be, amelyre a szülőket, az iskola barátait meghívja az igazgatóság.

— Dede László főkalauz vitézzé avatása. A debreceni villamos vasút közszerepében álló fiatal főkalauzát június 15-én avatja vitézzé Budapesten vitész Horthy Miklós Kormányzó. — Dede László végig harcolta a világháborút, küzdött az orosz, az oláh és az olasz frontokon és a Doberdón súlyosan megsebesült. Megkapta a nagyvezést és kétszer a kisézést érdem.

— Az életbiztosítás valorizációja. Budapestről jelentik: A magyar-osztrák és olasz biztosító társaságok igazgatói együttes tanácskozást kezdtek. Ennek az úgynevezett társulatközi konferenciának ismeretlen ugyan a tárgysorozata, azonban szakkörökben biztosra veszik, hogy a biztosítók vezetési között szóba kerül az életbiztosításban egyre jobban kialakuló valorizáció gondolata is.

A megszállott Felvidékről

Egy pozsonyi magyar internátus botránya - A „népboldogító” cseh földreform

(A Hajdúföld tudósítójától.) Már nehéz a tollam: súlyos sirástól terhes. Mint a halálra csigázott sivatag-utazó, szédülve keresek egy megmentőt, életre vidító kis oázist, derűs, nem bántott Senki-szigetét az undorító bűn- és szenvedéshinárban. Sehol semmi. A mai Felvidéken nincs ilyen: mindenütt (a legkisebb zugban is) a rabság fullasztó füstje fojtogat. Rom, üszök, pusztulás mindenütt és ájulás és haldoklás és sikoly...

... Siralomházban járunk.
— Hőhérok röheje vércsevijogás hozzá.

Megint kulturbotrány

Multkori írásaimban beszámoltam néhányról: ma megint ilyent kell írnom. Ezuttal Pozsonyban történt a dolog egy magyar fiuinternátusban. Az internátus történetesen a Ferenc-rendi zárda tőszomszédságában volt, ablakai a zárda udvarára nyitak. A zárda cseh szerzetesei nem jó szemmel nézték a szemben lakó magyar diákokat: a magyar fiúk néha néha felcsillanó diákos jókedvét. Ártani tenni kellett itt mindenáron. — Egy napon aztán ez is sikerült nekik. Feljelentették a magyar diákokat azzal, hogy zavarják a zárda csendjét, mert — papirgalacsinokat hajigáltak egyszer csinytevésből a zárda udvarára. Követelték az internátus rögtöni kilakoltatását. És a rendőrség: a minden ilyenre leskelődő, héjjaszemű cseh rendőrség teljesítette a cseh szerzetesek kívánságát. Két heti határidőt adott az internátus kilakoltatására: *utóra kerge-tésére*. Az internátus vezetője (szintén katolikus pap, de magyar) sírva kilincselte a különböző hatóságoknál, fellebbezett, kért, könyörgött, de nem használt semmi sem.

A magyar internátusnak pusztulnia kellett és a szegény kis diákokat május végén *rendőri segédlettel* dobálták ki az utcára minden holmijukkal együtt. A pozsonyi magyar lakosság fogadta szeretetében az iskolai év végéig a hajléktalanná lett, szerencsétlen gyermekeket. A kilakoltatott internátusba pedig valami hangos cseh hivatalt ültettek a zárda csendjének fölöttébb való megóvására. Így fest a krisztusi szeretet a cseh republikában...

A „földbirtokreform”

Ezzel aztán igazán elvetették a sulykot. Megkoronázták minden eddigi piszkosságukat. Mikor bejötték és „felszabadították tót testvéreiket”, ez volt egyik főfogadkozásuk, ezt kiabálták mindenkinek a fülébe uton-utófélen. *Földet ígértek* boldog-boldogtalannak és könnyebb életet és jómodot. A felvidéki lakosság nagy része: a szegény, kínlódó nincstelenek föllélegző, hatalmas örömmel fogadták a „felszabadító testvérek” menyországot hazudozó ígéreteit.

Sok helyen minden jóval és cigányzenével is köszöntötték akkoriban a cseheket. — Azóta minden megváltozott. A földosztás-tényleg folyik már jórógen, de az öt év előtti cigánymuzsikás, hangos öröm is szerte

porlódott. — A Felvidék tót parasztja ma már csak kaszára és vasvillára gondol a csehekkel kapcsolatban, mert a fölöstött földből alig kapott valamit. — Amennyi csirkefogó és állásnélküli csavargó volt a cseh-anyaországban, azt mind idehozták és 10—20 holdjával osztották nekik a földeket. Leginkább szinmagyar vidékekre telepítették ezeket, pl. a Pálffy grófok csallóközi birtokából fölül 60.000 holdat osztottak szét javarészt „ily cseh telepesek között, a beregszászi *Shönborn* uradalomból pedig 40.000 holdat. — Nyilvánvaló a cél: szinmagyar vidékeken cseh szigetelet akarnak létesíteni, ahol csak a telepesek aztán alaposan gondoskodnak a magyar lakosság legvadabb terrorizálásáról és a politikai hangdiktálásról. — Főleg magyar birtokokat darabolnak szét: a magyarság kezéből akarják kicsavarni a legörösebb fegyvert: a földet.

Hogy folyik a földosztás.

A cseh földreform technikája különben az, hogy a nagybirtokostól elszedett földet a békeidejénél alig valamivel magasabb áron fizetik meg, ők azonban a *mai áron* adják tovább az igénylőknek. Ez kiváló üzlet a számukra, de természetesen csak a felvidéki lakossággal szemben csinálják ezt így, mert az ide telepített cseheknek majdnem teljesen ingyen jutnának földet, sőt még amortizációs pénz-kölcsönt is adnak nekik. — Ilyen állapotok mellett a tót és a magyar lakosságnak már nem is kell a föld, mert a mai rettenetes gazdasági helyzetben nem bírják azt megfizetni. — A legvadabb elkeseredést éleszti ez fel mindenkiben. Egy hort megyei község lakossága pl. nyiltan megüzente az odatelepített cseheknek, hogy be ne merjék tenni lábukat a községbe mert megverik őket.

És amíg a cseh telepesek vöröspuffadra hisznek a Felvidék áldott, tejjel-mézszel folyó földjén, addig az ott született, ott gyökerezett emberek (tótok, magyarok) százával faragják a vándorbotot és rettenetesen keserű, átkozódó sirással hagyják ott őseik országát és revült szemekkel mennek messze, messze: tengerentútra új hazát keresni. Mert a mai Felvidék tótjának és magyarjának csak éhenhalni lehet itt még becsületes, dolgos, kerges parasztkézzel is.

Kelembéri Sándor.

— Magyar építész nyerte meg az olimpiai pályázatot. *Párisból jelentik:* Az olimpiai játékok nagybizottságának művészeti albizottsága *Hakos* Alfréd budapesti műépítész olimpiai stadion pályázatát az olimpiai szépművészeti kiállítás legmagasabb díjával az ezüst éremmel tüntette ki.

— *Fokost kapnak a mezőrendőrök.* Ebben az alaposan megszanált kis országban, ahol ugyazólván minden gummipuskát, ócska mordályt és netalán első kapanyelet is számon tartanak az antant spicilijeit, lassankint visszakell térni azokhoz a régi jó fegyverekhez, amelyeket az őseink forgattak, kemény marokkal, kemény becsülettel. Részben ez és a lövészszámok nagy megdrágulása bírta rá a várost arra, hogy fokosokkal szerelje fel a mezőrendőröket, akiknek eddig legjobb esetben is pusztakézzel kellett szembe állani a tolvajokkal, meg a kutyákkal. A fémipari szakiskolánál darabonként 40.000 koronáért már meg is rendeltek 20 darab árva tölgyfa nyéllel ellátott acél fokost, amit közelesen kifognak osztani a mezőrendőrök és külsőségi kézbesítők között. A városnál állítólag kíváncsian várják, hogy fognak bevalni a mezőrendőrök új fegyverei? Azt hisszük, erre a feleletet a legjobban azok az antant kopnyák tudnák megadni, amelyekből magyar fokos vágta léken át szállt fel a lélek a Mindenhatóhoz. (mars.)

— *Németország 300 millió arany-márkát fizetett a frank spekulációról.* Berlinből jelentik: Mértékadó pénzügyi körökben azt a veszteséget, amely a német gazdasági életet a frank spekuláció következtében tényleg érte, 300 millió arany-márkára becsülik.

— *A postások iparművészeti kiállítása Budapesten.* Most nyit meg Budapesten a posta és táviró alkalmazottak harmadik iparművészeti kiállítása a Nemzeti Szalonban. A postaintézmény negyedik esztendője foglalkozik a személyzet ipari képzettségével. Jelenleg is több mint 10 tanfolyam működik, nőikalkapású, művirág, harisnyakötő, gyermekjáték, fehérvarró, kézimunka tanfolyam — úgy Budapesten mint a vidéken. A kiállításon a debreceni postások is sikerült munkákkal szerepelnek.

— *Tornavizsga a Tanítóképzőben.* Június 15-én 5 órakor a Kollégium udvarán tartja a ref. tanítóképző intézet a tornavizsgáját, amely érdekes számokkal fog lezárni. A program a következő: Felvonulás, Felállás oszlopban. Hymnusz. I., II., o. Botgyakorlatok. Turullabdaverseny. III., IV. o. Szabadgyakorlat. Súlydobás. Magasugrás. I., II., oszt. Harci játék. III. o. Gulája. Lóugrás. Távolugrás. II. o. Gulája. IV. o. Plasztikai botgyakorlat. Nyújtókorlátverseny. III. o. Kötélhúzás. ülvé. Cserkész táborizászló átadása. Nemzeti Híszekögy. — A tornavizsga alatt az intézet zenekara játszik.

— *Fűszerkereskedők értekezlete.* A Debreceni Fűszerkereskedők Egyesülete június 15-én délután fél 4 órakor a Kereskedő Társulat disztermében értekezletet tart. Tárgysorozat: az általános forgalmi adónak átalányozása. 2. Kereskedelmi áru-raktárak újbóli vagyonszállása, illetve megadóztatása. 3. Egyéb sérelmes ügyek megbeszélése. Minden fűszerkereskedőnek saját érdeke az értekezleten megjelenni.

— *A debreceni főreáliskolai volt tanulótársak szövetsége* június 14-i közgyűlése után társasvacseráját, nem mint jelezve volt, a nagyerdői polgári lövöldében, hanem a *Németh és Irsay* (régii Buzás) vendéglőben tartja. Felkérte nek a szövetség tagjai, hogy lehetőleg hozzátartozóikkal együtt június 13-án, pénteken délután 6 óráig a vacsorán való részvételüket a főreáliskola igazgatóságánál, vagy a szövetség titkárnál (Dr. Laczkó, Piac-u. 44. Futura, Telefon 769.) jelentésük be.

Hirdessen a Hajdúföldben!

Direkt importált Kávékülönlegességek
Soemanick, Arany Jáva, Mocca, Nelghery, Menado, Domingo,
Maragogy nyersen és pörkölte
Kontsek Géza Kossuth-u. 15

Meggyült benne a pállinka.
Szabó Julianna 47 éves iszákos nő, megrögzött alkoholist, tragikus körülmények között szenvedett ki. Szabó Julia a közelmúltban szabadult ki a rendőrség fogdájából, ahol botrányos részegségért ült. Kiszabadulása után eladta ruháit, hogy újra ihasson. Végigjárta a kocsmákat s mindenütt bepálinkázott. Teljesen ittas állapotban ért haza, ahol rosszul lett s rövid idő múlva alkoholmérgezésben nagy kínok között kiszivedett.

Rabindranat Tagore élére állott a pán-ázsiai mozgalomnak. Londonból jelentik: Rabindranat Tagore indiai költő a pán-ázsiai mozgalom élére állott. Mint Tokióból jelentik, Rabindranat Tagore sok ezer diák előtt beszédet mondott és ebben a japánok ellen irányuló amerikai bevándorlási tilalmat is szóvá tette. Elérkezett az ideje, hogy Ázsia öntudatra ébredjen. A költő beszédét a japán ifjúság nagy tetszéssel fogadta és a gyűlölet elhatárolták, hogy a pán-ázsiai mozgalmat Kinában is terjesztik. E célból nagyszamu agitátort küldenek Kinába.

Elpusztult a kecskeméti gyümölcstermés. A messzeföldön híres kecskeméti gyümölcstermés nagy része tönkrement. A baracktermésben közel 100% os kárt okoztak a rovarok, nem is beszélve az időjárásról, amely szintén hozzájárult ahhoz, hogy a gyümölcstermés kilátásai nagyon kedvezőtlenek legyenek. Az exportőrök egymásután hagyják el Kecskemétet és Nagykőrösre teszik át működésük terét.

Megszűnt a bányász-sztrájk. Budapestről jelentik: Csütörtökön sikerült a kereskedelmi miniszter közbelépésére a szénbányák és a munkások között békét teremteni. Két hét óta szünetel a nagyobb bányauzemekben a munka és azóta számottevő értékek veszték el a nemzeti vagyon számára, mert 3 és fél millió mázsa szenet lehetett volna kitermelni a sztrájk ideje alatt.

Hét vármegye vesz részt a miskolci löversenyen. Miskolcra írták: A június 19 én kezdődő löversenyeket nemcsak az urlovasok és lövésztörzsek, de a laikus közönség is a legnagyobb érdeklődéssel várja. A négynapos versenyen és lovasmérkőzésekben részt vesznek Borsod, Gömör, Abauj, Zemplén, Heves, Hajdu, Szabolcs urlovasai és lótartrói. A versenyeket a sajtóparti lovasági gyakorlatotérén és a miskolci lovasági laktanyában rendezik meg.

Nyukosz közlemény. Június 14-től kezdve minden szombaton, vasárnap és hétfőn a Hauer és Társai fűszerüzletében (Püspöki palota) kedvezményes áru konyhakészítési cikkek állnak a Nyukosz tagok rendelkezésére.

Elitelték a Gyémánt-cég tolvaját. Részletesen beszámolt a Hajduföld annak idején a Gyémánt fűszerkereskedő cég tolvajának, Weisz Menyhért és Weisz Béla zsidó fiatalembereknek viselt dolgairól. Weisz Menyhért behatolt éjnek idején a raktárba s több millió értékű szappant, cukrot, lisztet lopott el. A bíróság Weisz Menyhértet másfél évi börtönrre ítélte. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért felelkezett.

Nem szabad az erdőben tüzet rakni. Az erdőtüzek megakadályozása érdekében szükséges óvó rendelkezésekről a kultuszminiszter rendelet adott ki, amelyben a legnyomatékosabban figyelmébe ajánlja a tanárságnak és tanítóságnak, hogy a kiránduló ifjúságra a legszigorúban ügyeljen, hogy az erdőben, vagy azok közelében tüzet ne rakjon, sőt ahol elhagyott tüzre akad, azt is mindenesetre oltsa el.

FŐISKOLA

A Turul külföldi kirándulása. A Turul kulturosztálya Bécsbe tanulmányi kirándulást rendez, amelyre a bajtársi egyesületében keresztül lehet az *Attilánál* jelentkezni. A részvételi díj 300.000 korona. A kirándulás csoportokban történik. Egy-egy csoport 25-30 fő. — Bécsi tartózkodási idő 1 hét. — Minden jelentkező jelölje meg az időt, amely neki a legalkalmasabb, hogy abba a csoportba nyerhessen beosztást. — Jelentkezési határidő június 13 án délután 2 óra.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Pénteken: Gyere be rózsám. Operette. D) bérlet.
Szombaton: Gyere be rózsám. Operette B) bérlet.
Vasárnap délután: A vén gazember. — Elektép.
Vasárnap este: Gyere be rózsám. Operette. Bérletszűnet.
Hétfőn: Gyere be rózsám. Operette. A) bérlet.

Gyere be rózsám. Ezész csomó francia nevű szerző fogott össze, hogy a Zigon István fordításában *Gyere be rózsám* címmel magyarosított operettet világra segítse. Így aztán nem csoda, hogy a sok baba között elsikkadt az *egészséges* gyerek. Ötletesen, vidám franciás könnyedséggel indul a három felvonás, ám valamelyik szerzőnek zenei *nagyhatalmossága* mindegyre belezavarog a darab mulatságosan pergő tempójába s itt is, túl is megspékeli higan hangszerelt operai reminiscenciákkal.

A színház énekes együttese azonban így is sok mulatságot és derűt árasztott a nézőtérre izléses és ambiciózus munkájával — s itt külön dicsérettel kell megemlékeznünk az *Unger István* körültekintő és érdemes rendezői tevékenységéről, amely az artisztikus kellékezésen kívül nagy szakavatottsággal aknazott ki az operettből minden elérhető hatást. Bravúrosan oldotta meg *Unger* játékbán és énekekben *Vignac* szerepét is, ami a bécsi sablonoperettek szentimentalizmustól tulterhelt bonvivant alakjaitól való groteszk eltéréseivel próbája volt a színészi sokoldalúságnak. Méltó partnert talált *Markovitsban*, aki ma is excellált pompás táncsival, míg a darab *Naturbur-schát* eleven jókedvvel és biztos hozzáértéssel alakította. *Sóos* az elvált férj alakjában ismét örvendetes tanujelét adta fejlődésének, ami főleg a hatástelkelt eszközök megválogatásában jelentkezett.

Kováts Terus szívből fakadó, üde

humorával ma is lolke volt az együttesnek s az igaz művészi játéktudás fölényével oldotta meg feladatát. *Káddár* Böske elismeréseméltó ambícióval alkalnakodott a többi főszereplők diktálta tempóhoz s könnyen győzte a magasabb énekkultúrát megkívánó partikat is. Kár, hogy hangja gyakorta lecsúszásokban ernyed el s táncának könnyedségében még sokat kell nyernie. *Halassyné Virgine* alakját utólrhetetlen groteszk bájjal színezte ki. Jó volt még *Torma* Gusztó kis szerepében. A zenekart *Müller* karnagy kormányozta fölényes tudással. — y.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Oszonai-színház
Tollivér francia bohózat a „Gyere be rózsám” operette szöveg könyve, melyen tud eleget kacagni a közönség. Congeinalisan simul hozzá a pompás tánc és énekszámokból álló zene, úgy hogy igazán nagyszerű, kedves estét szerez e darab a közönségnek.
A legközelebbi reprise a színháznak „A mikádó” angol táncos operette lesz. — Arthur Sullivan zenéje dallamossága és szépségével klasszikus magaslalon áll.

Vigszínház-mozgó
„Menekülés a csók elől” az amerikai Paramount gyár attrakciós ujdonsága.
Jön: Bűn és szerelem. Az erősebb hatalom.

Urania mozgó
„János vitéz” hazafias mozsizkecs 3 film és 3 színpadi részben. Cmszereplő: Sugár Károly a szegedi színház tagja.

Apello-mozgó
Vasárnap „Kuruzsló” Várkonyival.

TESTEDZÉS

Észak meghívta a keleti válogatottat

(A *Hajduföld tudóstírójától*.) Az északi labdarugókerület meghívta a keleti labdarugókerületet június 19-ére, Umapjára Miskolcra egy válogatott mérkőzésre. A keleti kerület valószínűleg elfogadja az ajánlatot.

Bródy Barna, az új szövetségi kapitány ez esetben a következő felállítást tervezi: Farkas DVSC, — Molnár DVSC, Csáky DEAC, — Kántor DVSC, Fehér DTE, Szolárszky DVSC, — Polanetzky II. DVSC, Vampetich DVSC, Ókrös István DKASE, Szlamák DTE, Martin DMTK.

II. bajnoki: BEAC—Postás 4 : 1, félidő 3 : 0.

A felebbezési tanács csütörtöki ülésén Fried Jenő DKASE játékos nyolc hónapra büntetését leszállította 6 hónapra, így Fried I. szeptemberben már újra játszhat. Ótrös István DKASE és Molnár DVSC büntetését, akiket a husvét mérközésekből kifolyólag büntették meg, helybenhagyta a felebbezési tanács.

A Debreceni Uszók Egyesülete mindent elkövet, hogy a vasárnapi uszóverseny

sikerüljön. Mindazok, kik a versenyre villamossal akarnak kimenni, a verseny napjának délelőttjén a Hungária kávéház terraszán kaphatnak olcsó villamos jegyeket is. Előre váltott jegyek 20% al olcsóbbak. Jegyek előre válthatók a „Méliuszban”, a Margit-fürdő uszoda pénztáránál, Frank Imre divatárúzetében Piac-u. 43. és a verseny délelőttjén a Hungária kávéház terraszán.

A DTE törpe játékosai pénteken délután fél 3 órakor a nagyerdei sporttelepen jelenjenek meg.

A vasárnapi atlétikai verseny. Vasárnap a nagyerdei sporttelepen tartja a MASz keleti kerülete ez évi atlétikai bajnoki viadalát, amelyet általános nagy érdeklődés előz meg. A bajnoki verseny a kerület, Debrecen, Nyíregyháza, Szolnok, Bősörmény, Karcag, Kisvárdá legjobb atlétái indulnak, így minden számban izgalmas küzdelmek várhatók s több kerületi rekord lesz a múlté.

A Kispeti AC, vasárnapi debreceni szereplése közbejött akadályok miatt elmarad, így egyedül atlétikai verseny lesz a nagyerdei pályán.

A DEAC uszószaosztálya megalkult. Diszelnök lett Hattl Tivadar egyetemi orvosprofesszor, elnök Lee Tibor, alelnök Raits Jenő, intéző Siposs István, előadó Fuchs Dezső orvostanhallgató. Az uszószaosztály tevékeny munkába fog kezdeni

A TŐZSDE

Magyar korona 0.0061 1/2
Zürichi zariát
Páris 3035, Newyork 563, Brüsszel 2615, Milánó 2475, London 2449, Hollandia 212, Berlin 136, Bécs 80, Szófia 405, Prága 1662, Varsó 110, Budapest 61 1/2, Bukarest 245, Belgrad 672.

Devizaközp. hiv. árt.
Dollár 89600—91700, angol font 384600—395600, hollandi forint 33300—34300, francia frank 4760—4900, svajci frank 15680—16150, cseh korona 2610—2685, lei 370—400, lira 3880—4000, dinár 1050—1085, nemet máika —, osztrák korona 126,25—130,00 fillér, Napoleon arany 316,000 pénz.

A takarékkorona árfolyama
100 takarékkorona egyenlő 138 papirkoronával.

Nemesfém jelentés
Egykoronás 7000—100, kétkoronás 14000, forint 18700, ötkoronás 35700, 20 koronás 370000, platina 250—60.

Terményföldes zariát
Rozsban szilárd volt az irányzat, Egyéb cikkekben is mérsékelt kínálatra javulás mutatkozott.
Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 317—320, egyéb 312—315, 79 kilós tiszavidéki 325—330, egyéb 320—25, rozs 370—75, zab 320—327, takarm. árpa 290—300, sör-árpa 315—35, tengeri 275 1/2—80, korpa 232—35.

Ferencvárosi sertésvásár
Nyíltvásári maradvány 652, érkezett 334, eladatott 200. Árak: könnyű 22—25000, nehéz 23—26000. Zártvásári maradvány 3, érkezett 124, eladatott 4. Árak mint lent

Az összes raktáron levő

fűszer- és csemegeárak árait

lényegesen leszállította a

„HANGYA”

Főüzlet: RÓZSA-UTCA.

Fióközletek a város minden részében.

Saját érdeke mindenkinek a „HANGYA” üzleteiben vásárolni!

ALAPITTATOTT 1882-BEN. EGYEDÜLI SZAKÜZLET

Csendőr, vámör, vasutas és katonai felszerelések raktára

KULCSÁR IMRE ÉS FIA

(A NAGYTEMPLOM MELLETT).

Nyitva reggel 7-től este 6 óráig (délben is!).

Vidéki megrendelések bérmentve teljesítettek!
Viszonteladónak, szabónak nagyban árak!

Tavaszcvarok

A „Hajdúföld” eredeti regénye
Irta: IGMÁNDY GÉZA.
(Folytatás.)

— Vajjon nem látnak-e összefüggést az akták eltűnése és az én szökéseim között? Az a szerencsétlen asszonyka az én szüleimhez menekült. Azt hiszik, hogy rokonságban vagyunk — ez némileg megnyugtatta. Természetesen tartják, hogy hozzátartozóimnál húzza meg magát.

— Ezt érzem, ez nehezedett a lelkemre. A sejtésből szomorú valóság lett. — Milyen lehet Edit lelkiállapota? Darabokra tört a boldogsága s emészti a keserű tudat, hogy a férjét ő taszította a halálba. Ő és — én! Ha beszélhetnék vele, ha enyhíthetném a fájdalmát, — ez nekem kötelességem. De nem tehetem.

A mostani körülmények között az életembe kerülne a hazautazás.

— És Gabi jutott eszébe.

XXXI.

Nagybör. 1920 május 8-án.

Tegnap kaptuk meg a békefeltételeket.

Az újságok tele vannak a „Nem! Nem! Sohá” val. Hosszu beszámoló a tiltakozó gyűlésekről. Bizony furcsa kép, el lehet rajta gondolkodni.

Az kiabál, akinek a háza ég! — tartja a közmondás. Nézzünk csak bele jól ezekbe a gyűlésező tömegekbe. A dacos, kemény arcok mind oly ismerősök: együtt voltunk mi már egyszer a székelvadosztályban. Ezek nem itt, a tanya zsidó fővárosban tanulták meg az akarat érvényesítést, hanem ott, ahol ingyen osztották a halált.

En azt hiszem, hogyha az a sok hazátlan bujdosó nem volna a fővárosban, Pest ép úgy mulatna és szélhámoskodna, mint azelőtt.

Nem a magyarországi magyar a mozgató erő, hanem a hontalanok. Azt mondhatná valaki, hogy elfogult vagyok.

— Nem! — itt nevelkedtem a mostani Magyarországon, ismerem jól a népet. Sokszor járok a tanyákon. Nagyon meglepett, amit tapasztaltam. A legnagyobb jólét jelei mindenütt. A kamrák tele vannak füstölthussal. A ruhájuk kopottas ugyan, de a kincstári anyag még az asszonyokon is található. Sohasem mulasztom el, hogy valamiképen az ország sorsára ne tereljem a szót. Mintha fejbe vágának. Ezeknek nem volt elég az a pár hónapos „római” uralom. Könnyedén átsiklanak mindenem.

— Mi most jól élünk, a termésünk nagyon szépnek ígérkezik. Eddig van Más nem érdekli. A drágaságra azt feleli, hogy ő még drágábban adja a portékáját. Lopva kérdezik, hogy nem kell-e bevonulniuk? A menekülteket sajnálják, de hamarosan odatetik: Hát miért nem maradtak otthon? Vagy pedig: Hiszen itt is majd csak elférnek.

Az emberek olyan rosszul tudják takargatni az érzéseiket; pár mondat után tisztában vagyunk a beszélővel. Nem tudok illuziókban ringatózni. A sok nyomoruság nagyon kinyitotta a szememet s bizalmat'anná tett. Máról holnapra élek, nem futólagos benyomások, vagy a kedélyhangulat hullámozása szerint gondolkozom, hanem kutató tárgyilagossággal. Innen van talán, hogy itt reménytelennek látom Erdély sorsát s szavaim kíméletlenül lapognak.
(Folyt. köv.)

Ramminger hölgyfodrász
speciál hajfestő és parókakészítő
VARGA-UTCA 1. (Iparbank).

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 1500 kor. minden további szög 150 K. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 2500 K. minden további szög 250 kor. Vastagabb betűből szedett szavak kétszeresen számíthatnak

Lakás

Kiadó
csinos utcai szoba egy urnak, Arany János-utca 36 sz. 4764

Kiadó
butorozott szoba 15-ikéig, Késes-u. 80. 4765

Egy szoba,
konyhas, butorral ellátott lakást adok annak, aki egy beteg nő gondozását vállalja. Ugyanott értekezni, Homok-u. 122

Kiadó üzlet,
hentes, mészáros, rőfős, trafikosnak alkalmas, Csapó-u. 78. 4766

Kétszobás
lakást cserélek, Teleki-utca 8. 4750

Kiadó
egyszerű szoba agy-nemű nélkül, Kar-utca 33. 4751

Teljesen ingyen
kap szoba-konyhas lakást egy évre, ha annak átalakítását eszközli Erdősor 7. szám alatt 5297

Butorozott szoba
intelligens urnak kiadó. Tisztviselőtelep, II. utca 3. sz. 5275

Ajánlat

Mosást, vasalást
uri házaknál vállalkozok. Cím: Pala Jánosné, Késes-utca 55. 4748

Veszek
Debreceni Első Takarékpénztár részvényeket. Cím a kiadóban. 5300

80 hold
jó fekete föld tanyával Szatmármegyében előnyös feltételek mellett 6 évre bérbeadó. Ertekezhetni Erdősor 7. sz. alatt délután 2-8 ig 5296

Elsőrangú kárpitos
Szabó József, Varga-utca 1., Szent Anna-utca sark. Kész hencsereket raktáron. 5055

Iroda

teljes berendezéssel, telefonnal, a város központján azonnal átadó.
Cím a kiadóban. 5306

Apró
üres tégléket, — üvegeket legmagasabb árért vásárol az „Eite” illatszertár, Piac-utca 64. 5295

Veszek
ágy, asztal garnitúrákat, paplant, selymeket, fehérneműket és szőnyegeket legmagasabb árban Kaiser Piac-u. 7. 5126

Hencserek,
plüss szövet, bőrvászon diványok, afrikai löszörmatracok, szalon és bőrgarnitúrák készen kaphatók Debrecenszky kárpitosnál, Halköz 8. Javításokat jutányos áron vállalok 5078

Vizvezeték

fürdőberendezést, csatornázást szak-szerűen készít és javít. — vidéki munkákat vállalkozok Kovács Gyula, Szent Anna-utca 2. szám 5199

Üvegezést
és képeretozést jutányosan készít Kámpel Jenő épület-üveges és képeretozó, Rákóczi-u. 8. 5037

Tanuló lányt
felvesz fizetéssel Könyvnyomda, Piac-utca 59. 5027

Kereslet

Asztalos
tanuló fizetéssel felvétetik Szabó és Harsányi asztalosoknál, Szent-Anna-u. 25. 4752

Ügyes segédnöket
keres azonnali belépésre, Bakóczy női szabó, Bathányi-u. 3. 4770

Jóhangu zongorát
bérbe keresek. — Ajánlatokat „Zongora” jellegre kiadókra kérek. 5305

Bejárónót
keresnek a délutáni órára, Rákóczi u. 44. 4767

Kerékgyártó
segédet keresek azonnalra, harmadára, darabszámra, vagy hétszámra. — Püspökládány 420. házszám, Hugyik Ferenc. 4768

Jó családból
való fiatal, magyar leány 5 éves kisleány mellé keresetkötőt, Verbóczy-utca 3. sz. 4769

Kocsist és éjjeli őrt
heres a Gázgyár 5307

Cipészsegédet
raktári munkára felveszek, Bujdosó, — Teleki utca 31. sz. 4771

Kocsis fiu
írni, olvasni tudó felvétetik, Korona gézkenyérgyárban, Bethlen-utca 23. sz. 4772

Keresek
megvételre használt, de jó állapotban lévő nagyobb tornyos vagy közep-nagy asztalkonyhát. Cím a kiadóban. 5302

3-4 uriembert
jó házikosztra felveszek, Domb utca 20, ajtó 3. 4754

Tanuló leányok
azonnali fizetéssel és kézi leányok felvétetnek, Művirágygyár, Rákóczi-u. 6. 4755

Egy
jó munkás magyar-szabó segédet állandó munkára azonnal felveszek, Máté, Dégenfeld tér 6. sz. 4757

Tanuló
3-4 középosztályt végzett, felvétetik fizetéssel, Könyvnyomda, Piac-utca 59. szám. 5023

Ügyes
kifutó fiu
azonnal felvétetik **Csáthy**
könyvkereskedésben. 5274

Fehérnemű varrónók
felvétetnek, Herman és Friedmann, Piac-utca 10. 5303

Eladás

Nagytekni ház,
beköltözhető egyszerűbb lakásokkal 105 millióért eladó: Timár-u. 11. 5304

Eladó
1000 literes víztartály csővel, vassin, tükrös márvány-mozsdó, Burgondia-utca 18

Rök
göliát kalarabé, paradiem. téli és nyári káposzta, — cékla, nyári ibolya és öszirózsa-palánt van eladó. Vétel esetén lesz fel-szedve, Kigyó-utca 29. szám. 4774

Csinos
fehér ágy, szekrény és szék eladó, özv. Beintner Sándorné, Nyomatató uca 13. 4763

Szabadonfutó
fegyvergyári gép kitiűő karban eladó. Kossuth-u. 59. 5288

Tenniszrakett,
angol gyártmány, eladó. Csulag-u. 82. 5276

Német vizsla,
simaszőrű, féléves nőstény eladó, Erdősor 7. sz. 5298

Háziteletonhoz
hallgatók és mikrofon, villanycsengő, kisérleti villanymotor eladó. Atilla-tér 3. szám. 5293

Üdvari
villany-ivóvíz, 12 méter vezetékekkel, teljes felszereléssel olcsón eladó, Erdősor 7. sz. 5299

Egy
jókarban lévő ruhá-szekrény olcsón eladó, Patay-utca 13. 5262

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, VÉGHEZ olcsón beszerezni tessék menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

„Göricke” és „Puch”
új és használt kerékpárok!
Világhírű Delea, Neckar, Odenwaldi kerékpár gummik óriási választékban.
BELSŐ GUMMI 30—50.000 koronáig
Football labdák!
Eladás nagyban is.

Rosemberg és Hammer, Debrecen

Az előkelő társaság találkozó helye a

JOST CUKRÁSZDA

(Kossuth-utca sark.)

Legszebb ajándékok leg-olcsóbb áron kaphatók!

Boozonádi méhészeti cikkek kizárólagos eladása

BAKOS vasüzletében
Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

ERNYŐ átalakítás!

Régi használt nap- és esernyőjét a legdivatosabb TIP-TIP Tankhámon, japán, diaboló formára teljesen átalakítja

ELSŐ DEBRECENI ESERNYŐ ÜZEM
Sas-utca 3.

Javítások és áthuzások II legolcsóbban II

Legolcsóbbak a Hajdúföldi apróhirdetése!

Kiadja: Hajdúföldi Lapkiadó Vállalat.

NÉMETH LAJOS és IRSAY JÓZSEF ÉTTERMEI, CSAPÓ-UTCA 14. TELEFON 500.

Hívös nagy kerthelyiségek.
Társas összejövetelek és lakodalmaknak külön termék.

Kiss Béla és Fiai zenekara
esténként a **Gambrinusban hangversenyez**
Balatonmelléki borok!